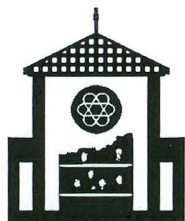

ПРИМЉЕНО: 30-10-2014 2			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредности
56	181/343	14	

НБ/ММ

Република Србија

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ

Ниш, Добричка 2, тел. 018/523-414, факс 018/523-412

E-mail: zzsknis@open.telekom.rs

Број: 1401/1

Датум: 23.10.2014.

Завод за заштиту споменика културе Ниш, на основу члана 104 Закона о културним добрима (Службени гласник РС бр. 71/94) и члана 131 Закона о општем управном поступку (Службени лист СРЈ бр. 33/97 и 31/01 и Сл.гласник 30/2010) а у вези са чланом 100. Закона о културним добрима решавајући по захтеву Јавног предузећа Електропривреда Србије-Дирекција за обновљиве изворе енергије, доноси

РЕШЕЊЕ

о утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите

I Мере техничке заштите на реконструкцији, санацији, ревитализацији и ремонту мале хидроелектране, ТЕМАЦ, може се предузети под следећим условима

- Дозвољавају се радови на реконструкцији, санацији, ревитализацији и ремонту мале хидроелектране Темац, али тако да се тиме не угрожавају њена споменичка и амбијентална својства.

- Потребно је очување изворног изгледа, хоризонталног и вертикалног габарита конструктивних елемената архитектуре, оригиналних материјала, функционалних карактеристика, као и електро-амашинске опреме

- Забрањена је доградња, надградње и постављање трајних или привредних објеката који својом наменом, волуменом габарита по висини и облику могу угрозити или деградирати споменик културе

- Радове на реконструкцији и санацији делова хидроелектране; лучној гравитационој брани, бочном водозахвату, доводном тунелу и цевоводу под притиском, слапишту, машинској згради (постројењима), одводном каналу – вади, риблијој стази, вршити искључиво оригиналним, изворним, материјалима у постојећим габаритима.

- Ремонт опреме урадити, задржавајући у највећој могућој мери све оригиналне делове. Уколико се неки делови због дотрајалости морају заменити, онда то урадити тамо где је могуће, новим деловима оригиналног произвођача. Омогућити наставак рада МХЕ што је више могуће према првобитном, изворном пројекту, у смислу не угрожавања аутентичних својстава покретних делова културних добара (машинских елемената).

- Не дозвољава се замена генератора и побуде. Где се врши замена турбине поставити исти тип турбине, по могућству истог начина извођења и везе са генератором

1.1 Помоћни објекти

- Све помоћне објекте који се налазе на левој и десној обали Темштице, који представљају саставни део комплекса и чине амбијенталну целину МХЕ Темац, сачувати у изворном стању.

- Дозвољава се реконструкција и ревитализација помоћних објеката уз очување изворног изгледа, хоризонталног и вертикалног габарита, основних конструктивних елемената архитектуре, оригиналних материјала и функционалних карактеристика.
- Намена помоћних објеката може бити туристичка или друга јавна.
- Забрањена је доградња, надградње и постављање трајних или привредних објеката који својом наменом, волуменом габарита по висини и облику могу угрозити или деградирати амбијентална својства МХЕ Темац

1.2 Брана са водозахватом

- Дозвољава се реконструкција и санација бране ињектирањем или бетонирањем испуне спојница између камених блокова и президавање делова бране где камен недостаје, каменом истог петрографског састава као камен којим је зидана.
- Дозвољава се реконструкција бетонских пасарела – платоа, за манипулацију затварачима у саставу водозахватне грађевине и ремонт (ревитализација) електромоторног погона табластог затварача са задржавањем ручне манипулације (санирати постојећи ручни механизам). Дозвољава се израда даљинске команде табластим затварачима из електране
- Табласте затвараче урадити првенствено од тврдог дрвета, као у изворном стању, а варијантно решење би био челични табласти затварач, обложени дрвеним талпама.
- Дозвољава се замена појединих оштећених панела-штапова, грубе челичне решетке, новим истих карактеристика (материјал, димензије и геометрија) и потпуна АК заштита решетке.
- Дозвољава се уклањање растиња и корена из зоне објеката на водозахвату и санација тих места ињектирањем, цементним малтером или специјалним емулзијама

1.3 Деривациони - доводни тунел, доводни цевовод

- Дозвољава се реконструкција деривационог тунела, у складу са потребама инвеститора, стим да деривациони тунел остане у стени
- Фину решетку на улазу у доводни тунел (канал), заменити новом, истих димензија и детаља, која ће се чистити ручно. Уколико се покаже као потреба дозвољава се уградња решетке са аутоматском чистилицом.
- Због малог простора између решетке и стене дозвољава се доградња челичне платформе.
- Челични доводни цевовод испескарити, оштећене делове заменити и урадити антикорозивну заштиту целокупног цевовода.

1.4 Машинска зграда

- На местима оштећења, малтер обити до зидне конструкције, очистити спојнице до 2-3цм у дубину и затим све поново малтерисати
- На фасадним површинама извршити рестаурацију појединих оштећења президавањем, каменом истог петрографског састава као камен којим је зидана зграда. Са северног фасадног зида и доводног канала у потпуности уклонити пузавице и лишајеве и целу површину третирати тоталним хербицидом. Доводни канал очистити од шута и президати санирати, каменом, сва оштећења.
- Обалне зидове одводног канала (ваде), од бране, санирати и реконструисати, израдом каменог зида од клесаних блокова, а иза њих (према обалама) извршити наливање бетоном и ојачање арматуром
- У унутрашњости објеката зидне површине санирати кречним или слабијим продужним малтером и све зидне површине бојити белом полудисперзивном бојом на воденој бази.

- Столарију (прозоре и врата) репарирати, ампасовати, заменити поломљена стакла и обојити мат бојом за метал и дрво, у тону који ће одредити Завод. Уколико су неки прозори или врата оштећени, толико да је репарација неисплатива, могу се заменити новим, направљеним искључиво од истог материјала у истим димензијама и истих детаља као и постојећи.
- Дозвољава се санација, замена свих деградираних елемената кровне конструкције, новим, израђеним од чамовог дрвета најмање истих димензија и истих детаља. Може се извршити подашчавање кровних равни, израда кровне хидроизолације и препокривање фалцованим жљебастим црепом истог типа као постојећи цреп у натур варијанти (тон)
- Под реконструисати у потпуности израдом цементне кошуљице или полагањем облоге од керамичких плочица, црних и белих, поређаних у форми шаховских поља. Преко подне облоге дозвољава се из безбедносних разлога, постављање гумене стазе у црном или бордо тону.

а. Турбински агрегати (Френсис хоризонтални тип)

- Дозвољава се репарација делова турбине, расклапање, свих делова турбинских агрегата, пескарење, чишћење и детаљна провера, репарација, метализирањем или сл. методом или изливање нових делова који су више оштећени. Испитивања треба документовати елаборатом са јасно приказаним резултатима испитивања.
- Уколико се докаже да репарација делова турбине није могућа, дозвољава се замена делова турбине (кућиште, спроводни апарат, сифон), новим деловима исте геометрије и истих радних карактеристика. Да би се заменом делова обезбедиле исте или приближно исте карактеристике турбине, обавезно је снимање геометрије радних кола и узимање отисака.
- Дозвољава се замена **трећег** агрегата, новим, истог типа као и постојећи, који ће својим капацитетом задовољити потребну рентабилности, стим да први и други остану оригинални у свему; ремонтовани, репарирани, што ближе изворном стању

б. Генератори за производњу електричне енергије

- Није дозвољена демонтажа и уклањање постојећих генератора и будилица и замена новим.
- У случају промене напонског нивоа генератора или оштећења која се не могу поправити, дозвољава се замена магнетног језгра, замена намотаја статора, као и замена намотаја ротора уз задржавање спољашњег изгледа генератора и ротора.
- Дозвољава се замена или санација постојећих лежајева, замена заптивних елемената, уградња кочница (стим да се изгледом уклопе уз агрегат).
- Дозвољава се уградња нових електронских регулатора на неком скривеном месту као и уградња серво мотора у постојеће регулаторе како би све полуге од регулатора до лопатица спроводног апарата биле у функцији. Стари регулатори морају бити у исправни, али без функције.
- Није дозвољено мењати спољни изглед предтурбинских вентила.
- Дозвољава се уградња противтегова на командном вратилу за закретање лопатица турбине ради сигурног и безбедног заустављања агрегата, а изглед противтегова прилагодити изгледу агрегата.
- Дозвољава се уградња статичког побудног система генератора и уградња клизних прстенова и четкица за потребе статичког побудног система. Постојеће будилице репарирати

- Дозвољава се уградња термичке заштите и анти кондезационе заштите, као и унапређење осталих видова заштите генератора с тим да се не нарушава њихов изглед.

в. Командна табла за управљање радом агрегата

- Није дозвољена демонтажа, уклањање или промена позиције постојеће командне табле. Постојећа командна табла мора остати на истој позицији како би презентовала аутентичан, првобитан начин команде радом агрегата.

г. Опрема генераторског напона

- Није дозвољена демонтажа, уклањање или премештање опреме разводног постројења као ни каблова и инсталација које су повезивале разводно постројење са осталом опремом у машинској згради.

- Извршити ревитализацију старе опреме разводног постројења у изворно стање, а нову опрему уградити, на погодно место, одакле се може лако руковати, стим да она буде скривена.

- Опрему генераторског напона ревитализовати и задржати стару аутентичну, а нову опрему поставити у делу машинске хале, где неће доминирати. Поставити везу командне табле и нових генераторских ћелија како би командна табла била у функцији или делимичној функцији.

1.5 Партерно уређење

- Дозвољава се хортикултурно уређење, редовно обнављање и одржавање, вегетације, као и комунално опремање и одржавање постављање информативне табле са подацима о заштићеном објекту

II Инвеститор је обавезан да изради Главни пројекат реконструкције, санације, ревитализације и ремонта мале хидроелектране (и пратећих објеката, уколико се предвиђају радови на њима) у свему према условима из тачке 1 овог решења и исти достави Заводу на сагласност.

У пројекту јасно приказати постојеће и новопројектовано стање објеката и електро-машинске опреме.

Уколико се раде било какви нови елементи (столарија - прозори, врата...) потребно је у пројекту у погодној размери (P1:5; P1:2) дати изгледе и детаље.

III Ово решење важи годину дана од дана издавања.

IV Жалба на решење не задржава његово извршење.

Образложење

Јавно предузеће Електропривреда Србије-Дирекција за обновљиве изворе енергије се обратила захтевом наш број 1280/1 од 16.09.2014.године за издавање услова за предузимање мера техничке заштите а ради реконструкције, санације, ревитализације и ремонта мале хидроелектране Темац.

Разматрајући захтев у току поступка је установљено да је "МАЛА ХИДРОЕЛЕКТРАНА „ТЕМАЦ“ У Темској код Пирота евидентирана као добро са споменичким својствима од 18.01.2012.године.

Имајући у виду наведено, донето је решење као у диспозитиву.

Чланом 104 став 3 “Закона о културним добрима” је прописано да жалба не задржава извршење решења.

ПРАВНИ ЛЕК: Против овог решења може се изјавити жалба Републичком заводу за заштиту споменика културе Београд у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се непосредно предаје или шаље поштом доносиоцу овог решења.

Доставити:

- Подносиоцу захтева
- РЗЗЗСК Београд
- документацији Завода

В.Д. ДИРЕКТОРА ЗАВОДА,

Елена Васић Петровић